

przeczytać – tak samo jak dwie pierwsze. Myślę, że mało kto z Czytelniczek i Czytelników znał historie tychże kobiet. Książka [2] została opublikowana przez **Wydawnictwo Sejmowe** (tak samo jak [1]). Książka [3], z kolei wydana została w Poznaniu.

Monografia [1] to dzieło historyczne, opatrzone ogromną liczbą odniesień do materiałów źródłowych. Na pierwszej stronie okładki wita nas portret Heroiny z XIX wieku, w ówczesnej fryzurze oraz w stroju z epoki. Jak widzimy powyżej, daty (rok) urodzin i śmierci Bohaterki podano w tytule samej książki. Książka ma miękkie okładki, liczy 310 stron oraz dodatek na kredowym papierze 30 fotografii – portrety Bohaterki z różnych etapów Jej życia, zdjęcia rodziny, znajomych, dokumentów i obrazu. Na tylnej stronie okładki jest 9 linijek o Bohaterce oraz 12 linijek o autorce, czyli o Pani Katarzynie Luksie⁶.

Wracając do naszej Bohaterki. Była córką Antoniego Iwanowskiego i Sybilli Rosenwerth. Oboje rodzice byli pochodzenia szlacheckiego. Ojciec pracował jednak jako urzędnik. Rodzina matki nadal była ziemianami – skoligaconymi z znanymi innymi rodzinami np. Ossolińskich, Fredrów czy Szczuków. Rodzinne związki okazały się przydatne – Włodzimierz Ruszczyk de Rosenwerth wspierał finansowo Jej początkowe lata i studia w Genewie. Generalnie rodzina Rosenwerth opiekowała się Nią po wczesnej śmierci ojca. Od początku życia miała zmysł społecznikowski – brała udział w kwestach w Wielkim Tygodniu przed kościołem Wszystkich Świętych na Placu Grzybowskiem w Warszawie.

W Genewie zawarła związek małżeński, w obrządku protestanckim, autorka nie wyjaśnia powodów takiego kroku. Zyskała przez to obywatelstwo Szwajcarii. W ich domu w Genewie bywało wielu działaczy niepodległościowych m.in. Roman Dmowski. Jej mąż był jego bliskim współpracownikiem w tym czasie.

Książka to ponad 300 stron drobnym druczkiem. Jej streszczenie nie jest celem eseju.

Razem z mężem przenieśli się na pewien czas do Monachium, zamieszkali tam w roku 1896. Ona była 3 lata po doktoracie. Autorka wymienia całe

⁶ Dr Katarzyna Marta Luksa. Doktorat. Dziedzina: **nauk humanistycznych**. Dyscyplina: **historia**. Data uzyskania stopnia: 17/11/2015. Tytuł pracy: Gabriela Balicka (1867-1962): działalność polityczna, społeczna, naukowa i edukacyjna. Instytucja: Uniwersytet Śląski w Katowicach; Wydział Nauk Społecznych. Na podstawie bazy OPI.

grono ich znajomych, ale najsłynniejszym obecnie jest Eugeniusz Romer. W roku 1897 zdobył on tytuł doktora nauk politycznych po studiach w Berlinie i Tybindze. Z Monachium współpracowała zdalnie z czasopismem Lwowskim „Ster”⁷ – {??} wysyłało się maszynopis listem, a tam go przepisywali – minęło ponad 120 lat, a Ona nie miała skrzynki e-mailowej. Ich pobyt w Monachium trwał około 2 lat. Gabriela pracowała naukowo pod kierunkiem znanego botanika niemieckiego Karla von Goebela⁸.

Wrócili jednak na tereny dawnej Polski. Wybrali zabór austriacki – osiedlili się w Krakowie – około 1899. Byli na pewno na premierze „Wesela” Wyspiańskiego w Teatrze Miejskim dnia 16 marca 1901 roku. Rozpoczął się wiek XX. Wcześniej 7 czerwca roku 1900, celebrowali ze środowiskiem inteligenckim 500-lecie odnowienia UJ⁹. Stać ich było na dom na Dębnikach; w tym momencie zaczęli zapraszać do siebie grono dawnych i nowych znajomych – ich pobyt zaczął się stabilizować. Str. 55 [1], rozdział zatytułowany jest „Przyjaźnie Balickich”. Baliccy nie mieli dzieci, ale na dość długo zaopiekowali się Janeczką Kossobucką. Osieroconą córkę dalszej rodziny. Zapewnili jej wykształcenie i opiekowali się, aż do jej wyjścia za mąż. Jedną ze znajomych Gabrieli była Sofia Casanova¹⁰ – hiszpańska poetka żona Wincentego Lutosławskiego. Przyjaźń z Sofią przetrwała kilkadziesiąt lat.

Niestety po ślubie wychowanicy małżeństwo Balickich się rozpadło. Sofia zaprosiła Gabriele **na pół roku do Madrytu**, aby zregenerowała się psychicznie. W omawianym dziele są snute różne hipotezy ... Zygmunt zmarł w 1916, nasza Bohaterka miała 49 lat. Jak wcześniej napisano zmarła w wieku 95 lat, ale nie zawierała już drugiego małżeństwa.

W okresie krakowskim jeździli od czasu do czasu do Zakopanego, gdzie odpoczywała cała elita krakowska i ogólnopolska. Gabriela Balicka była jedną z organizatorek i uczestniczek trójzaborowego **!!!/ Zjazdu Kobiet Polskich w Zakopanem**, który odbył się w okresie 15–18 lipca 1899 roku.

⁷ <https://jbc.bj.uj.edu.pl/Content/590574/index.html>; linki do artykułów - różnych czasopism kobiecych.

⁸ https://en.wikipedia.org/wiki/Karl_Ritter_von_Goebel; po angielsku o Jej monachijskim szefie.

⁹ <https://www.uj.edu.pl/universytet-z-collegium-medicum/historia>; „Do odnowienia przyczynił się zapis testamentowy zmarłej w 1399 roku Królowej Jadwigi.” [... Uczelnia] „została ponownie ufundowana przez króla Władysława Jagiełłę 26 lipca 1400 roku.”

¹⁰ https://pl.wikipedia.org/wiki/Sofia_Perez_Casanova; wiadomości o przyjaciółce naszej Bohaterki. https://web.archive.org/web/20170630194013/http://www.galeriadalonxevidade.com/?page_id=798;

o Sofii Casanovie (1862-1958) - w języku hiszpańskim. Studenci eseisty z Galicji – czyli prowincji w północno-zachodniej Hiszpanii, podkreślają zawsze odrębności między wszelkimi prowincjami. Cytat: „Entre 1.920 y 1.930 regresa seis veces a España” między rokiem 1920a 1930 wracała 6 razy do Hiszpanii, też rozwiodła się. Co ciekawe po 1945 roku wróciła do Polski, mieszkała w Poznaniu i tam zmarła.

